SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. XCVIII. No. 235. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 11, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го ГРУДНЯ 1991 Ч. 235. РІК XCVIII.

Пам'ятаймо про Україну!

Л. КРАВЧУК ГОВОРИВ ПРО НОВУ СПІВДРУЖНІСТЬ

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — Як уже інформовано у неділю, 8-го грудня, керівники України, Росії і Білорусії, підписали угоду про створення Співдружности Незалежних Держав. Переговори розпочалися в суботу, 7-го грудня, у білоруському палаці. Українську делеґацію очолили Президент України Леонід Кравчук та прем'єр-міністер Вітольд Фокін. Угода між трьома слов'янськими народами засвідчила про цілковитий розпад колишнього СССР і створила зовсім нові принципи співжиття росіян, українців та білорусів. Крім політичної, сторони підписали також економічну угоду, яка дозволить координувати погодженість дій при переході до ринку. В неділю, пізно увечорі українська делеґація повернулася до Києва і на летовищі в Борисполі Президент Л. Кравчук та прем'єр-міністер В. Фокін відповіли на запитання кореспондентів.

Президент Л. Кравчук сказав, що всі держави, які увійшли до Співдружності, є незалежними. Це міждержавна угода, яка не передбачає ніяких державних чи наддержавних структур, але вона передбачає рівність усіх учасників цієї угоди. Військово стратегічні проблеми, продовжував Л. Кравчук, контроля за атомною зброєю та її знищенням є спільні і тому „ми домовилися утворити якийсь орган, скажімо, спільне ко- [illegible] мандування для того, щоб реґулювати усі ці найголовніші сфери, які є нині дуже болючі не тільки для України, але й для інших республік. Ми взяли спільну відповідальність за військовослужбовців, за їх забезпечення, за пенсіонерів і за членів їх родин. Тобто, це буде реґулюватися нашими державами".

Далі Президент України сказав, що кордони між трьома державами є відкриті як для громадян, так і для інформації. Президент повідомив, що угода є відкритою для інших держав колишнього СССР. Тобто, якщо вони захочуть приєднатися, то ніяких перешкод не буде. Усі 15 пунктів угоди будуть опубліковані для інформування громадялн України, Білорусії та Росії, а також для урядів інших суверенних держав колишньої імперії.

„Ми поінформували президента Ґорбачова про те, що держави, виходячи із своїх конституцій, із своїх повноважень, підписали цю угоду. Це за нашим дорученням зробив Станіслав Шушкевич, як господар, тому що Мінськ визначеано центром, де будуть координаційні органи для реґулювання наших відносин. Боріс Єльцин також поінформував про це президента ЗСА Джорджа Буша, — сказав Л. Кравчук.

В. Фокін, сказав, що „крім політичної, було закладено також основні підвалини економічної угоди". В цій угоді передбачено, що [illegible]

(Закінчення на стор. 3)

В УКРАЇНІ ПРИПИНЕНО ДІЮ ЗАКОНІВ СССР

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — Верховна Рада України 5-го грудня поінформувала уряди країн світу про те, що дію будь-яких законодавчих актів колишнього СССР на території України припинено.

Народні депутати України ухвалили і оприлюднили звернення до парляментів і народів світу, де неоднозначно сказано про скасування всіх удог і домовленостей, які пов'язували Україну з колишнім СССР, в тому числі і союзного договору 1922 року.

Голова комісії Верховної Ради України з міжнародних питань Дмитро Павличко зміст послання до народів світу оголосив 5-го грудня під час інавґурації Президента України Леоніда Кравчука.

АРҐЕНТИНА ТАКОЖ ВИЗНАЛА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Буенос Айрес, Арґентина — Д-р Карлос Саул Менем, президент Арґентини надіслав в четвер, 5-го грудня, на адресу президента України Леоніда Кравчука листа, у якому він, між іншим, висловлює від себе і уряду Арґентини найщиріші побажання з нагоди позитивного висліду референдуму і вибору Кравчука на президента України. При тому президент Менем порушує в листі цілий ряд важливих проблем: безпеки, людських прав, забезпечення прав інших національних груп, мешканців України, загальну безпеку, роззброєневі справи, зокрема атомові тощо.

В кінці свого листа президент Арґентини пише: „Хочу оцим листом відгукнутися на Ваш заклик і чим швидше формально визнати Україну незалежною державою та встановити з нею дипломатичні зв'язки, які будуть здійснюватися прийнятим способом, тобто дипломатичною дорогою".

Президен Менем ще раз вітає Л. Кравчука з обранням на президента і поздоровляє український народ з незалежністю.

ЯЛИНКА В УІА

Ню Йорк. — Українське Лікарське Товариство Північної Америки та Товариство Українських Інженерів Америки влаштовують традиційне святкування різдвяної ялинки, яке відбудеться у суботу, 21-го грудня, о год. 6-ій вечора в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку. Після програми — смачний буфет з напоями. Вступ — 17.50 дол. від особи, для дітей до 16-ти років — вільний. За інформаціями слід звертатися на число (201) 736-5916.

„Дейлі Нюз" далі закликає Президента ЗСА визнати Україну

Ню Йорк. — Багатотиражна і широкорозповсюджена щоденна газета „Дейлі Нюз" помістила в недільному числі з 8-го грудня вже другу з черги прихильну до України редакційну статтю під заголовком: „Україна обіцяє позбутися атомової зброї в майбутньому", у якій знову закликає президента Джорджа Буша визнати Україну самостійною державою і нав'язати з нею повні дипломатичні зв'язки.

Газета покликається на заяву президента Леоніда Кравчука, який був заприсяжений на спеціяльній церемонії Верховної Ради України в четвер, 5-го грудня. Він, виголошуючи інавґураційну промову, поробив багато обіцянок, сере них такі: Україна вестиме переговори з представниками Уряду З'єднаних Стейтів Америки у справі знищення 4,000 совєтських атомових головок до стратегічних і тактичних ракет, стаціонованих тепер на території України; дотримуватиметься усіх договорів раніше підписаних центральним урядом щодо цієї справи; розпічне процес повної приватизації землі і малих підприємств на території України; забезпечить усі права громадян для національних меншин, включно з великою кількістю росіян, які живуть в Україні.

Обіцянка ч. 1 є дуже багатозначна і ризикована. Українські офіційні чинники — пише „Дейлі Нюз"; — з одної сторони хочуть позбутися атомової зброї, але відмовляються передати стратегічні і тактичні ракети Російській федерації. Самозрозуміло, Україна, якщо зайде така потреба, ракети СС-24 вживатиме, як свого роду забезпечення для своєї незалежности в першу чергу проти Росії і для визнання її самостійности західніми державами.

Це становище тривожить багатьох на Заході, але воно знаходить також зрозуміння серед політиків і військовиків. Україна, пише далі згадана газета, тількищо скинула ярмо комуністичної тиранії. Адміністрація президента Дж. Буша тим разом відгукнулась більш позитивно, як, наприклад, до незалежности прибалтійських країн, обіцяла визнати Україну, але до сьогодні зволікає з цією справою. Не треба отже дивуватися, що українці не спішаться з передачею, чи знищенням стратегічних ракет, поки ЗСА не дотримають своєї обіцянки і не доможуть їм стати на власні ноги.

Незалежність України, як також цілковитий упадок совєтської імперії є доконаним фактом. Уряд ЗСА повинен цей фактор взяти до уваги і визнати Україну якнайскорше. Це створить сприємливу атмосферу для переговорів у справі всієї атомової зброї на території України. Президент Л. Кравчук дуже ясно і відкрито висловився до тієї справи. „Йому належиться подібна відкрита і щира відповідь від президента Дж. Буша", — пише в кінці своєї статті „Дейлі Нюз".

М. ҐОРБАЧОВ ЗАСУДИВ СПІВДРУЖНІСТЬ

Москва. — Сердж Шмеманн, кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві, повідомляє про драматичні події в Совєтському Союзі, зокрема в Москві і в Україні, у зв'язку з дводенною конференцією президента Боріса Єльцина (Російська федерація), Леоніда Кравчука (Україна) і голови Верховної Ради Білорусі Станіслава Шушкевіча, які, з'їхавшись до Мінська, створили там Співдружність Незалежних Держав, опублікували політичну й економічну програму цього „коммонвелту" і спільну декларацію про розв'язання всесоюзного уряду репрезентованого Міхаїлом Ґорбачовим.

У понеділок, 9-го грудня, Б. Єльцин зустрівся в Кремлі з президентом ніби ще існуючого Союзу М. Ґорбачовим, який не тільки відкинув саму ідею цього творива, покликаного до життя за концепцією письменника Александра Солженіцина, але засудив його творців, які, згідно з його опінією, не мали конституційного права в трійку розв'язувати Союз, бо це справа усіх республік. Становище М. Ґорбачова було прочитане коментатором на центрльній телевізійній програмі „Время" з кінцевим підкресленням, що проблему такого характеру можна розв'язувати тільки в рамках конституції СССР і з участю представників усіх республік.

У заяві М. Ґорбачова говориться, що проклямацію про створення „коммонвелту" трьох слов'янських незалежних держав, треба вважати тільки пропозицією, над якою треба перевести основну ділову дискусію на форумі Верховної Ради СССР, поруч з пропозицією затримання у якійсь формі „оновлений" Союз, який, на його думку, дає далеко більше користей для незалежних республік, як пропонований „слов'янський коммонвелт". Згідно з колись існуючим законодавством таку справу повинен вирішувати З'їзд народних депутатів, який нараховував 2,250 осіб, але після невдалої спроби перевороту в серпні цього року, конґрес більше не існує, бо його розпустив сам М. Горбачов, а вміжчасі республіки, проголосивши свою незалежність, прийняли таку форму законодавства, яка була для них найкраща і яка охороняла їхні права перед „центром".

Немає також в Совєтському Союзі, наприклад, подібної інституції до Верховного Суду в ЗСА, який може і має право інтерпретувати законні непорозуміння між центральним урядом і республіками.

Дипломати, політичні спостерігачі, совєтологи і коментатори ще й досі не висловили однозгідної думки про задум трьох слов'янських народів, їхню декларацію і заяву, про неіснування центрального уряду. М. Ґорбачов і Нурсултан А. Назарбаєв ставили перехресні питання Б. Єльцинові на протязі одної години. Назарбаєв був не задоволений, що „слов'янська тріцця" не консультувалась з ним у справі нуклеарної зброї і може тому підтримав в цьому випадку позицію М. Ґорбачова, кажучи, що його ідеї треба взяти під увагу.

У звідомленні з Києва говориться, що Л. Кравчука критикують „тверді націоналісти" в українському парляменті. Аґентство Ройтерса, цитуючи парляментариста д-ра Степана Хмару, інформує, що він відкрито критикував потягнення Кравчука, кажучи, що „ми ще не оформили держави, а вже підписуємо нові договори". Натомість це ж аґентство каже, що Іван Драч похвалив Кравчука, кажучи: „Це, на мою думку, добре тактичне потягнення на шаховій дошці".

Ансамбль „Нова" та квартет ім. Лисенка виступлять в УІА

Ню Йорк. — Тут у суботу, 14-го грудня, в Українському Інституті Америки відбудеться другий з черги концерт серії „Музика в Інституті". В програмі — твори Олега Ківи, Богуслава Мартіну, Вольфганга - Амадея Моцарта, Дмітрія Шостаковіча та Карльоса Равша. Виконавці — камерний ансамбль „Нова" та київський Струнний Квартет імени Лисенка.

Цей концерт — вже не перший спільний виступ ансамблю „Нова" та квартету ім. Лисенка — їх творча співпраця продовжується від весни 1990 року. В складі „Нови" виступатимуть концертмайстер симфонічної оркестри Ню Джерзі скрипаль Кристофер Лі, віольончелістка — лавреат багатьох нагород Мая Бейзер, яку назвали „найбільш зворушуючою молодою віольончелісткою Ізраїлю", флейтист Джеймс Шлефер, член камерного ансамблю „Гайдн-Моцарт" та флейтового квартету „Павел", директор серій Тріниті та Сант Пол Чепел, і піяністка Лариса Крупа, директор „Нови". До квартету ім. Лисенка входять: Анатолій Баженов (перша скрипка), Аркадій Винокуров (друга скрипка), Юрій Холодов (віоля) та Віктор Гайдук (віольончеля). В концерті 14-го грудня братиме гостинну участь співачка Олена Геймур (сопрано).

Початок імпрези о год. 8-ій вечора. Ціна квитків — 20 дол., сеньйори — 10, студенти — 5дол.

Помер Т. Мельник, заступник голови Округи УНС в Ню Гейвен

Гартфорд, Конн. — В суботу, 30-го листопада, помер тут на 72-му році життя Тиміш Мельник, заступник голови Окружного Комітету Відділів УНСоюзу стейту Коннектикат та колишній секретар 277-го Відділу УНСоюзу в Гартфорді, Конн.

Т. Мельник народився в Стоянові, Радехівського повіту, в Західній Україні в 1919 році. Вже в юнацьких роках він включився в ряди ОУН та був активним в житті української громади. За його активність був заарештований і ув'язнений в німецькому концентраційному таборі в Авшвіц. Після закінчення війни був активним в українському політичному та громадському житті в таборі Авґсбурґ, а вже у 1948 році переїхав до Америки та поселився у Гартфорді. Тут він включився в українське громадське, політичне та союзове життя. Як провідний член ОУН був учасником чотирьох Великих Зборів ОУН, членом Головної управи ООЧСУ та Крайової управи СУМ-А, членом місцевих клітин цих організацій, членом Управи Відділу УККА, членом Управи місцевого УНДому, членом хору „Діброва", активним членом УНПомочі та членом управи місцевого Відділу УНСоюзу ч. 277 і Окружного Комітету УНСоюзу. Активний до кінця свого трудолюбивого життя відійшов у вічність в наслідок важкої недуги. Залишив у смутку сестру в Україні та дальшу родину і численну українську та місцеву союзову громаду.

Панахиду відслужили священики УКЦ в Гартфорді о. митрат Степан Чомко і його помічник о. Мирослав Трояновський, 2-го грудня у похоронному заведенні Талярського в Гартфорді. Співав церковний хор під проводом Андрія Пришляка. Після Панахиди ряд промовців із центральних організацій прощали покійного, підкреслюючи його визначну громадську працю і хрустальний характер. Від УНС і від централі УККА прощав д-р Михайло

(Закінчення на стор. 4)

Навчають депутатів

Київ. — Газета „Голос України" з середи, 4-го грудня, подала цікаву вістку про ще один аспект життя столиці, зокрема народних депутатів Верховної Ради України.

Кореспондент Віктор Щербаков описує, як то один раз в тижні одна з авдиторій Київського Державного Університету нагадує сесійну залю парляменту, але 57 народних депутатів приходять сюди не творити закони, а вивчати їх. Ось як висловився про це явище декан юридичного факультету професор В. Гончаренко: „Мабуть на якомусь етапі наші парляментаристи зрозуміли, що у законотворчій діяльності брак фундаментальної юридичної підготови не можна заступити ні мітинґовою запальністю, ані революційною правосвідомістю. Пропозиція від депутатів надійшла ще торік. Вчена рада університету прийшла до висновку: це на благо України, це допоможе законотворчості позбавитись правового нігілізму і правового невігластва. Бо саме ці хвороби нам і досі дошкулюють".

У СВІТІ

У ВЕРХОВНІЙ РАДІ ЛАТВІЇ відбулася акредитація надзвичайного і повноважного амбасадора Фінлянфії в Латвійській республіці. Після вручення довірчої грамоти амбасадор виступив з промовою, в якій ознайомив журналістів з програмою співробітництва Фінляндії з країнами Прибалтики.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА інформації Лібії Мохаммед Аян повідомив, що в Тріполі розпічнеться суд над Ляменом Фаґімагом і Абделем аль Молґрагі, звинуваченими ЗСА і Великобританією в організації вибуху на американському літаку над шкотським містом Лакербі в грудні 1988 року.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ Великобританії відбула останній з'їзд, на якому скасувала свій статут і саму назву. Відтепер вона буде називатися Ліві демократи.

УРЯД ЛИТВИ ВИДАВ розпорядження про скасування департаменту державної безпеки. Створюється національна служба безпеки. Рада Консультаційного сойму й деякі інші організації провели мітинґ з вимогою заснувати інститут президентства і озброїти охорону краю. До учасників мітинґу звернувся голова Верховної Ради Литви В. Ляндсберґіс, який закликав зберігати спокій і єдність у досягненні спільної цілі — утвердження литовської незалежности.

УРЯД ІРАНУ ПРИЙНЯВ рішення про будівництво спільно з Азербайджаном залізниці, яка зв'яже Баку з Нахічеванською автономною республікою. З ініціятиви іранської сторони порушено питання про прийняття Азербайджану до організації економічного співробітництва, в яку входять Іран, Туреччина і Пакістан.

УРЯД ЯПОНІЇ В найближчі дні відновить, хоч і в обмежених маштабах, забезпечення капіталовкладень приватних японських компаній в колишньому СССР. Забезпечення було припинено після совєтського воєнного вторгнення в Афганістан 12 літ тому.

РУМУНСЬКИЙ КАРДИНАЛ Алєксандру Тодеа заявив на засіданні синоду, що власті Румунії продовжують переслідувати Католицьку Церкву східнього обряду. „Хоч антиклерикальні закони 1948 року скасковано майже два роки тому, — сказав кардинал, — наші вірні зазнають переслідувань, нам не надають місця для богослужінь, ми відправляємо Службу Божу просто неба". В Румунії є 2.9 міл. католиків латинського і східнього обряду.

Успіхи співпраці американців і українців на театральному полі

Відвідини в редакції „Свободи" (зліва): Є. Лисенко, В. Ткач, А. Стародуб.

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович). -- Ще зимою цього року наша відома молода режисерка експериментальної театральної групи „Яра" Вірляна Ткач побувала в Харкові та після повороту розповідала нам про цікаві зустрічі із єдиним ще живучим актором театру „Березіль" Романом Черкашеним та з іншими членами театральних ансамблів, зокрема режисерами.

Ціль поїздки — було приготувати можливість для відвідин її оригінальної театральної групи з Ню Йорку п. н. „Яра", що складається, майже, в цілості з молодих американських акторів, яких Вірляна зуміла захопити всеціло Лесем Курбасем та його театром.

У висліді цих відвідин та нав'язання стосунків з українськими театральними колами у Львові, Києві та Харкові відбулася літом цього року поїздка „Яри' в Україну, завдяки зібранні фондів серед українських організацій та окремих ентузіястів цього задуму.

Про цю незвичайно успішну поїздку та вистави „У світлі" (Мрії про новий світ на сцені Київ 1920 — Ню Йорк 1990) розповідають нам з ентузіязмом два харків'яни, актор Євген Лисенко, і актор і режисер, дослідник творчості Л. Курбаса Анатолій Стародуб, які приходять до нашої редакції в товаристві В. Ткач в часі свого короткого перебування на терені ЗСА.

— Як це сталося — питаємо наших гостей — що ви тепер приїхали до нас?

— Зовсім просто, нас запросила директорка театру „Ля мама" Еллен Стюарт на 30-річчя театру і ми радо це запрошення прийняли. Нам дуже цікаво приглянутися ближче до цього експериментального театру.

— Мусите знати, — каже В. Ткач, — що Е. Стюарт приїхала в Україну, коли ми там перебували, дала інтерв'ю київській телевізії та радіо. Незвичайно цікаво було слухати на пресконференції, як вона виясняла звідки у неї такий сантимент та симпатії до українців. Вона 30 років тому приїхала до Ню Йорку та хотіла поселитися на 9-ій вулиці. Однак із-за неґативної тоді ще настанови до неґрів ніхто не хотів винаймити їй помешкання за виїмком одного із українських еміґрантів, що це зробив, не зважаючи на спротиви сусідів. Це й стало причиною, що вона незвичайно приязно відноситься до українців і тепер радо відвідала Україну та допомогла у переведенні цього виїмкового театрального експерименту — пос-

(Закінчення на стор. 4)

КОНЦЕРТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ

Беттсвілл, Мд. — Тут у неділю, 15-го грудня, о год. 6-ій вечора в авдиторії школи Гай Пойнт відбудеться різдвяний концерт Українського Національного Хору під дириґентурою Михайла Длябоги, партію фортепіяно виконуватиме Леся Рудий. В програмі — твори українських та інших композитпрів, колядки, щедрівки та різдвяна поезія. За інформаціями слід звертатися вечорами на число телефону (301) 948-7813. Другий концерт з такою ж програмою відбудеться у Філядельфії в приміщенні музею Port of History, Делавер авеню і вулиця Волнат, в неділю, 22-го грудня о год. 3-ій по полудні. Телефон для інформацій (215) 659-6527.

В АМЕРИЦІ

ЯК ПОВІДОМИЛА ГАЗЕТА „Ню Йорк Таймс", Пентаґон і розвідувальні кола ЗСА висловлюють серйозну стурбованість „агресивними спробами Совєтського Союзу, який потребує валюти, продавати за кордон озброєння і сучасну військову технологію". Ці спроби, підкреслює газета, „можуть викликати нову хвилю розповсюдження озброєнь". „Я дуже стурбований продажем технології, — сказав в інтерв'ю заступник секретаря Департаменту оборони ЗСА Доналд Етвуд. — Ми хотіли б, щоб Совєтський Союз припинив продавати зброю країнам, в яких при владі стоять нестабільні уряди або які здійснювали раніше акти аґресії і тероризму". Делеґація експертів з Пентаґону відвідала недавно Совєтський Союз, щоб „ознайомитися з новими озброєннями і технологіями і дати їм належну оцінку".

КЕРІВНИКИ НАСА повідомили, що у 1992 році починає розраховану на 10 років програму пошуку позаземних цивілізацій. За словами керівника програми проф. Дейвида Беллінґґема, для дослідження в цьому напрямі глибин космосу будуть використані всі величезні радіотелескопи З'єднаних Стейтів. Пошук позаземних цивілізацій буде вестися на віддалі до 80 світлових років від нашої плянети. „Настав час серйозно зайнятися цією справою, — сказав Д. Беллінґґем. — Рано чи пізно, але ми повинні їх знайти".

У СУБОТУ, 7-ГО ГРУДНЯ, по всій Америці відбулися церемонії в пам'ять про тих, які загинули в результаті нападу японської авіяції на базу Тихоокеанської фльоти ЗСА в Перл Гарборі 50 років тому. Виступаючи у Перл Гарборі на меморіялі, де 7-го грудня 1941 року затонув пошкоджений японськими торпедами і бомбами лінкор „Арізона", президент Буш віддав належне американським морякам, які стали першими жертвами японської аґресії. „Америка завжди буде пам'ятати молодих людей, які віддали своє життя за нашу свободу, — сказав Дж. Буш. — Боже, благослови їх пам'ять". Буш взяв участь у трьох церемоніях. На останній, що відбулася коло лінкора „Міссурі", президент високо оцінив заяву прем'єр-міністра Японії Кіїсі Міядзави, який напередодні висловив глибокий жаль з приводу дій його країни півстоліття тому. Президент закликав покінчити з залишками старої ворожнечі і відкрити дійсно нову сторінку в історії американсько-японських відносин.

ГОЛОВА КОМІСІЇ закордонних зв'язків демократ Клейборн Пелл і деякі його колеґи виступили проти надання Йорданії військової допомоги у зв'язку з тим, що цю країну підозрівають в порушенні міжнародного ембарґо на торгівлю з Іраком. З'єднані Стейти мають намір надати Йорданії в цьому фінансовому році військову допомогу в сумі 45 млн. дол. В цьому році Конґрес відмовив Адміністрації Буша надати Йорданії військову допомогу. Прийнятий закон давав, однак, можливість Білому Домові знову порушити справу про допомогу, якщо виявиться, що Йорданія не чинить перешкоди мирному процесові на Близькому Сході.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Надмірний арсенал зброї Москви

Як тільки большевики захопили владу у жовтні 1917 року, почали розбудовувати промисл для військових цілей. Цей процес продовжувався включно з ерою Міхаїла Ґорбачова, який дотепер не скорочував бюджетових видатків на військові цілі і не зменшував державних субвенцій на зброю. Коли тепер президент Російської федерації Борис Єльцин розпочав проводити реформи на шляху до системи вільного ринку, настала паніка серед сім мільйонів робітників і урядовців в одній тисячі великих фабрик різнородної зброї, заснованих у Сибіру. Віцепрезидент Російської федерації Александер Руцкой, емеритований генерал летунства, їздив на інспекцію тих фабрик у Сибір і виступив з гострою критикою уряду Бориса Єльцина, вдаряючи посередньо по Єльцинові. Його критика стосується ніби надто швидкого темпу економічних реформ, що їх розпочав Єльцин. Міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе та посадник Санкт Петербурґу Анатолій Собчак, які разом з Єльцином виступили з Компартії, ото ж політично солідарні, не погоджуються щодо процедури переходу на вільний ринок та способу, як повестися супроти семи мільйонів на службі військового промислового комплексу. Що діяти з 200,000 пенсіонерами того військового комплексу, яким уже не виплачено останньої пенсії?

„Ню Йорк Таймс", який надрукував на цю тему довгу статтю у числі з 7-го грудня ц.р., не виключає, що цей хаос і ці суперечки всередині самої державної верхівки Російської федерації можуть довести до нового перевороту. Логічно виходило б, що такий переворот був би проти Бориса Єльцина, але ледве чи таке може статися, бо він обраний величезною більшістю голосів у виборах, що їх проведено на корінній Московщині і в автономних сибірських республіках. Із тієї кореспонденції в „Ню Йорк Таймсі" виходить, що Міхаїл Ґорбачов був би радий такому новому переворотові, який зліквідував би владу Бориса Єльцина, чи пославив би її, бо Єльцин був і є найгрізнішим суперником Ґорбачова.

Створилася несамовита ситуація, винуватцем якої є виключно комуністична система в імперії і підтримування її впродовж останніх восьми років Ґорбачовим, який одночасно раз-у-раз „деклямував" про демократію. Це вже не була політика, оперта на ідеології, тільки на традиції російського імперіялізму, який перетворив імперію під фірмою СССР у велетенський арсенал щораз далі продукованої зброї. Це було безглуздя витрачати 60 відсотків державного бюджету на зброю в епоху, коли водночас імперія втрачала шість своїх сателітських країн і впала у таку економічну кризу, яка перекреслила можливість якоїсь нової воєнної авантюри. Може колись появиться аналітичний твір, в якому докладно будуть наведені суми, видатковані режимом Міхаїла Ґорбачова на зброю та субвенції Кубі Фіделя Кастро — поруч із рівнобіжними конференціями на вершинах з президентом Бушем та іншими лідерами західного світу, на яких проголошено кінець холодної війни.

Виринає запитання, чи і наскільки новий переворот у Москві міг би пошкодити Україні. Ми тут просто не орієнтуємося у подробицях того замотаного політичного й економічного вузла на Сході Европи. Подорож Єльцина до Мінська і його тамошні розмови з лідерами Білорусії й України напевно стосувалися економічної співпраці тих трьох країн. Економічні взаємини невідхильні і потрібні для збереження державности.

КЕРІВНИК ВСЕСВІТНЬОЇ харчової програми Джеймс Інґрем повідомив, що наступного року потрібно буде виділити майже 2 міл. тонн харчів, щоб врятувати понад 12 мільйонів втікачів. Допомогу буде надано 27 країнам, передусім афганським втікачам в Пакістані й Ірані, іракським курдам, а також 19 африканським країнам.

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА федерація (ФІФА) у п'ятницю, 6-го грудня, відмовила Хорватії, Словенії і Україні в проханні прийняти їх до міжнародного союзу. У наслідок цього рішення хорватські, словенські і українські спортовці не братимуть участи у світовому футбольному чемпіонаті 1994 року як представники незалежних держав.

Василь Маркусь

УКРАЇНА: РЕФЕРЕНДУМ, ВИЗНАННЯ І ПРАВОНАСТУПНИЦТВО

I

Ця стаття була задумана ще задовго до підсумків референдуму. Хоч це вже після вирішального в Україні державнотворчого акту, але щоб з'ясувати свої міркування про деякі аспекти сьогодні широко обговорюваної проблеми визнання України як держави, важливо ще зупинитися і на референдумі.

Референдум — це сьогодні вже історичний факт, але його значення переростає сам процес підготови і підсумків волевиявлення народу України 1-го грудня 1991 р. Це державнотворчий акт, який в новітній історії України стане із актами 22-го січня 1918 і 1919 рр., 1-го листопада 1918 р., 16-го липня 1990 р. (проголошення суверенітету) та 24-го серпня 1991 р. (Акт незалежности), наріжним каменем самостійної держави України.

Те, що сталося 1-го грудня, — це завершення довгого і затяжного процесу боротьби українського народу за власну „правду, силу і волю" у своїй хаті. Ця боротьба відбувалася в різних ділянках — від спроб національного самоусвідомлення народу, відновлення історичної пам'яті, культурної творчости до формування політичної програми, збройної боротьби, великої напруги народу пережити і гоїти скривавлені рани, до спроб використання кожної коньюнктури, будування серед важких умов інтелектуального та економічного потенціялів нації, до постійного надщерблювання сили, здавалося, непереможного тоталітарного молоха. У цю важку непосильну боротьбу якусь дещицю внесли й українці поза межами України, її еміґрація.

Як вже сказано, різні методи і тактика застосовувалися у цій боротьбі там і тут. Важко сказати, що було найважливіше: збройна боротьба 1917—20 років, політичні акти того часу, чи культурний ренесанс і розстріляне відродження 1920-их років, жертви голодомору і пам'ять про нього, що інспірували цілі покоління до змагання позбутися чужої нелюдської влади, чи ГУЛаґи і геноцид народу, абож спалах повстанської боротьби 1940-их років, культурне відродження 1960-их років, а чи останній етап широкої культурно-політичної боротьби кінця 1980-их і початку 1990-их років. Правдою буде, що все це перепліталося і взаємно доповнювалося. Українська нація потребувала всього цього, і мусіла використати усі можливі нагоди, шанси і засоби.

Але референдум на підтвердження акту незалежности був кінцевим важливо необхідним актом і, сподіємося, остаточним, з політично-правного погляду, кроком у будуванні самостійної України. Він, мабуть, був і тим останнім цвяхом, що його український народ мусів вбити в могилу-домовину осоружної імперії. Так цей акт інтерпретують сьогодні і неукраїнські оглядачі.

Тому що ще донедавна чимало українців обурювалися, що Верховна Рада України внесла до акту проголошення незалежности додаток, що цей акт буде затверджений всенародним голосуванням (референдумом), годиться сказати кілька слів, якими міркуваннями керувалися законодавці й автори узгідненого тексту 24-го серпня 1991 р. Арґументом цих людей, що опонували всякому референдумові, було те, що український народ вже самовизначився у своїй боротьбі згадуваними попередньо актами, що народ, який приніс стільки жертв для незалежности, не повинен понижуватися, що держава будується „боротьбою і чином" найвідданіших одиниць, а не аритметикою голосів. Складається враження, що дехто із прихильників такої арґументації не був певний, чи незалежність України підтримає більшість громадян України. Чи не мали ми замало віри у власний народ?!

Постанова про референдум була прийнята з таких причин:

1. Саме включення її до акту забезпечувало підтримку у Верховній Раді з боку тоді ще комуністичної більшости депутатів. Без їх підтримки незалежність була б не перейшла. Тому треба висловити признання тим лідерам Народної Ради, які в даному моменті зуміли осягнути цей компроміс;

2. Всенародне проголосування цього акту дало всі арґументи говорити про його демократичність, бо в цих справах сказав слово не лише парлямент в досить незвичайних умовах (після невдалого путчу), але відбувся він демократичним

(Закінчення на стор. 3)

Микола Щербак

ЗБИРАННЯ СОНЯШНОГО ПРОМІННЯ

Ганна Черінь, „Квіти добра і зла", поезії, передмова і світлина авторки. Обкладинка артиста-маляра Темістокля Вирсти, 1991, стор. 240, Об'єднання Українських Письменників „Слово", Видавництво Комп'ютопринт, ЗСА.

В поетеси Ганни Черінь немає творчого мовчання — всі роки врожайні! Торік вийшла її книжка подорожніх нарисів „Їдьмо зі мною знов", а тепер — нова збірка її поезій „Квіти добра і зла".

Ключ до розуміння назви „Квіти добра і зла" дає сама авторка: „назва покриває все — єдність добра і зла, їх взаємопротилежність і взаємодія... Шарль Бодлер написав свої славетні „Квіти зла" — тільки „зла", але й у нього бриніла ця єдність"... Мовою поезій це звучить так:

Де б не були ми, куди б не пішли,
Щоб заховатися від куль і стріли,
Нас зустрічають скрізь і завжди
Квіти добра, квіти біди...
...Та, що дає нам меду,
Вжалити може бджола!
Пісні моєї кредо:
Квіти добра і зла
В'єднані в наші гени
Травмою раю й геєни...

(Стор. 12)

Добро і зло зростають з одного кореня, — розвиває філософський роздум поетеса, і ця філософічність та самобутність, поєднані з темою України, пронизують наскрізь „Квіти добра і зла", починаючи з котрастного крилатого визначення, що дає загальний тон збірки:

Той, що плаває, повзати хоче.
Той, що повзе, хоче ходити,
Той, що ходить, прагне літати,
Той, що літає, мріє в'єднатися в сонце...

(Стор. 9)

В'єднатися в сонце! — прагнення душі — сонцепоклонниці, коли в літній серпневий день так солодко збирати „проміння червінці, щоб запастися на довгу зиму" —

Який променистий день —
Чи не найдорожчий в житті:
Проміння дзвенить золоте — „Дзень-дзелень!"
І навіть думки золоті!
В день такий для цілого світу
Нема ні гріха, ні злочину.
Я з поля вертаюся, щастям налита,
Сонцем уся позолочена.

(Стор. 159)

Сонце і почорніле від Чорнобиля українське небо, розкішна природа і злидні в „напівтемних кутках", волелюбність і поневолення — наш національний трагізм, —

Не геройством, не лаврами Нобеля,
Не незламною міццю ґраніту,
А зловіщим нещастям Чорнобиля
Ми вписалися на карту світу.

(Стор. 212)

Вимовність поезії Ганни Черінь — особлива! Поетеса одержима Україною та її страдною долею, одержима почуттями, ідеєю, пристрастю. Сьогоднішній світ Ганна Черінь відтворює дошкульними політично-суспільними, просякненими гострою сатирою — поемами і віршами: „Каменярі", „Відповідь канадським прогресистам", „Україні", „Чорнобиль", „Гласность", „Наші родичі", „Зустріч"... В „Зустрічі" мати виряджає з-за океану в Україну свою дочку:

Подумки, — каже мати доні, —
Я із тобою полину
В ті далекі краї, де жила, де любила колись...
Твоїми очима побачу Україну,
А ти на неї моїми очима дивись...

(Стор. 148)

І от, надивившись, наслухавшись, доня повертається до матері, —

„Повернулась раніш від листівки,
Бо пошту шлють у Москву на цензуру.
А в валізі добра привезла от стільки,
Скільки відвезено. Навіть бандуру,
Навіть хлібину, навіть перцівку,
Навіть торт київський!
Навіть копійку —
Як доказ, що гроші є в Україні,
Доказ, що добре там жить людині
(Жити добре, при тій умові,
Як шлють з-за кордону джінси „фірмові").

(Стор. 150)

Далі дочка розказує:

Йшла Хрещатиком,
Пильно дивилася стрічним у очі,
Тим, що привітні, а не лунатикам,
Тим, що, здавалось, до мови охочі.

І що побачила? Мімікрію!
Погляд холодний, піднята брова
І прикидання, що не розуміють
Українські мої слова!

Мову скрізь чула інакшу, не ту,
Що вчили мене в Рідній Школі.
Я впала в таку сумоту, самоту,
Що відчула себе в неволі.

Тільки там, де для мене збирались рідні,
Чула я мову і наші пісні.
Як же вони вибачалися, бідні,
Що так тяжко на серці мені...

(Стор. 151)

„Квіти добра і зла" виділяються політично-сатиричними творами, але вони рясніють високою лірикою серця. От вірш „Акація" з ніжними вібраціями душевних тонів і барв! —

— Чуєш, як пахне акація?
— Чую, але кохана,
Де ж бо тут рація?
„Чуєш, як пахне акація!"
Можна хіба її слухати?!

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

Концерт квартету ім. М. Леонтовича

В Америці зустрічаємо, часто далеко від великих міст, першорядні осередки культурного життя. На шляху Ню Гейвен — Гартфорд, Конн., є місто Валінґфорд, в якому має свій осідок дуже престижева (і треба додати — дуже дорога) середня школа під назвою Choate Rosemary Hall. Дещо дивна назва віддзеркалює факт, що теперішня школа постала із об'єднання в одне різних шкіл: однієї для хлопців і другої для дівчат. Для нас тут важне інше: при школі існує автономний і меценатом (його прізвище є в назві) у всьому уфундований і далі фінансований Пол Меллон Артс Сентер. Цей центр не є задуманий тільки як засіб виховання студентів; він одночасно є мистецьким центром для ближчої і дальшої околиці. Тут перед дуже добірною публікою виступив з концертом в неділю, 27-го жовтня, київський струнний квартет ім. М. Леонтовича. Виконавці добре нам відомі. Це Семен Кобець, Юрій Харенко, Борис Дев'ятов і Віктор Пантелеєв.

Почався концерт квартетом Гайдна Б-дур, опус 55,ч. 3. Написаний у 1790 році, твір своєю ґраціозністю й ритмічним пульсом дає виконавцям вдячне поле показати свою майстерність і промовляє до публіки. Особливо перша скрипка виконує багато віртуозних пасажів, з яких деякі в дуже високому реґістрі, що надає творові особливої величности.

Другою точкою програми був струнний квартет американця Самюеля Барбера (1910-1981), який у противаґу до Аарона Ковленда тримався радше традиційної европейської ідіоми. Композитор здобув велику популярність в Европі саме завдяки цьому квартетові, адажіо якого виконували навіть оркестровим складом як самостійний твір. Кияни відіграли твір Барбера з такою бравурою, що публіка реаґувала спонтанним і довгим аплявзом.

Після перерви прийшов на чергу квартет ч. 8, опус 110, Шостаковича, написаний в 1960 році „У пам'ять жертв нацизму і війни". Цей твір є перший з п'яти т. зв. біографічних квартетів композитора. Написав він його в традиційному тональному стилі, а дисонанси чи відхилення в атональність вжиті як засіб вислову чи акцентування мотиву. Кияни були на висоті завдання. Вони знаходили особливий кольор і напругу звуку для кожної частини твору.

Закінчив програму концерту т. зв. квартет-зац Шуберта. Це частина незакінченого твору композитора, яка є так само шедевром, як і його „Незакінчена симфонія". Чудові ліричні мелодії, перетикані висхідними швидкими пасажами, були для Семена Кобця черговою нагодою показати блискучу техніку та шовковий звук його інструменту.

На стихійні овації публіки київський ансамбль відповів двома зразками української музики. Це була „Мелодія" Мирослава Скорика, написана первісно для кінофільму „Високий перевал", з виразними карпатськими мотивами, та майстерна інструментальна обробка пісні „Дощик" Миколи Леонтовича. Тут захоплення публіки перейшло далеко за межі того, що бачимо після успішних концертів.

Після концерту відбулася ще показова кляса для студентів школи. Учнівські ансамблі виконували програму з Моцарта й Шостаковича, яка була в деякій мірі паралельною до програми киян. Численна публіка з зацікавленням прислухалася, як члени ансамблю ім. М. Леонтовича давали вказівки й поради молодим адептам музики.

Будинки Центру ім. Меллона імпонують своїми приміщеннями. Варто згадати, що в іншому крилі Центру відбувалася виставка Івана Марчука, визначного сюрреаліста з України.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Оксана Федорів-Ходак

ВІДРОДЖЕННЯ „ЛІТОПИСУ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

II.

Живий подих буднів середньовічного Львова відчуєте з інтересної, популярно написаної розповіді відомого Львівського історика-архієвіста Йосипа Гронського у розділі „Наш Край". Під цією ж рубрикою в часописі прочитаєте про минуле й сучасне стародавньої столиці Галицько-Волинської землі — древнього Галича у статті археолога Юрія Лукомського „На прощу до княжого міста". Серед інших крайознавчих матеріялів — „Плач на руїнах Белза" — сумно-трагічна розповідь Василя Габора про колись славне, а тепер ганебно занедбане давньоруське місто, колишню столицю удільного князівства; „Змова проти Осьмомисла" Григорія Смольського, „Портрети невідомого митця" Всеволода Дробана.

Пляну̀ємо щономера знайомити наших читачів із неопублікованими архівними документами. У розділі „Архів" переконуєтесь у безпідставності новітніх посягань польських шовіністів на збірки й колекції Львівського Оссолінеуму (нині – Львівська Бібліотека АН України ім. Стефаника) — культурни надбання передусім українського народу. В документі — „Угода графа Оссолінського з князем Генріхом Любомирським" однозначно сказано, що колекції Музею Любомирського передані бібліотеці „на вічні часи" і „ніхто не зможе їх з місця рушити...".

Про страхітливі злочини супроти людства, проти народу нашого своїми жахаючими споминами свідчать і звинувачують мучені й мордовані, живі й мертві колишні в'язні та каторжани таборів і тюрем демонічної сталінської імперії ҐУЛаґу в розділі „Із-за грат", який „Літопис Червоної Калини" надає цим людям-мученикам. Нікого не залишать байдужими журнальні сторінки під заголовком „Рушив поїзд у далеку дорогу" — вражаюча оповідь колишньої каторжанки Анни Гошко-Кіт про пережите, про нелегку долю, яка випала їй і її народові, написана настільки талановито і по-письменницьки, що заставляє читача ще раз пережити сторінки свого життя, відчути серцем її болі. „Люди, будьте пильними!" — це волають і заставляють нас бути завжди на варті й такі історичні документи-свідчення.

„Дерево життя" — так символічно назвали ми розділ у нашому „Літописі", в якому пропонуємо вашій увазі насамперед фолкльорно-етнографічні, лінґвістичні матеріяли. Цьому розділові надаємо великого значення у справі національного відродження. Бо, якщо говоримо, — зазначаємо у передмові до рубрики, що історія — душа народу, то слово, пісня, казка, леґенда, батьківський звичай — жива пульсуюча кров, без якої наша Червона Калина-Україна засохла би. Це також історична пам'ять народу, справжній історичний документ, що пронизує наше Дерево життя від коріння до крони... У цьому розділі вміщено два матеріяли: „Шануй вітця свого й матку..." — науково-пошукове дослідження Оксани Федорів-Ходак про виховання дітей в українській сім'ї за джерелами XVI-XVIII століть, а також нова спроба пояснити походження назви „Волинь" авторства Євгена Крамара.

Не забули ми й про наших братів-українців, які живуть поза межами України. Про їхні проблеми в політичному й культурному житті інформуватимуть матеріяли під рубрикою „Голоси журавлів". Про державні змагання українців на Далекому Сході у 1917-1920 роках розповідає стаття Миколи Андрусяка. В цьому ж розділі часопису ви також дізнаєтеся про життя нащадків козаків, які після зруйнування Запорозької Січі заснували Січ на Дунаї (територія сучасної Румунії), з цікавої розповіді, що переплітається з історичними відомостями про Задунайську Січ, учасника Першої задунайської експедиції у Добружу-Задунав'я Василя Слободяна „Січ на Дунаї". Доносимо до вас, шановні наші читачі, й „голоси журавлів" із далекої Англії. Пропонуємо вам два шкіци — „Вітчизна" та „Храм" Святомира Фостуна — відомого українського письменника, голову Товариства українських літераторів у Великобританії, який живе у Лондоні.

Розділ „Читальня для юнацтва" відкриваємо публікацією повісти письменника, якого більше знаємо як відомого художника, Григорія Смольського „Олекса Довбуш" із передмовою Юри Шкрумеляка.

Не обійшлося й без „Сторінок стрілецького гумору" в рубриці „Пригоди бравого стрільця Цяпки-Скоропада" — особи, реальної і, водночас, леґендарної. Вічний, веселий і дотепний стрілець Цяпка Скоропад оживає у палючогострій, до плачу смішній (бож у кожному жарті є гірка правда... тож не знаєш, часом, плакати чи сміятися!), сатиричній статті Ф.Б. „Як Цяпка „світле майбутнє" будував".

У кожному числі „Літопису..." — антологія ліричного вірша „Зів'яле листя". Перше число відкриваємо перлинними поезіями української поетеси світової слави Наталії Лівицької-Холодної, що змушена була еміґрувати до ЗСА, знаної на батьківщині хіба вузькому колу критиків. Друзі, перечитайте кілька віршів цієї поетки з її поетичного циклу „Барвін-зілля" і ви побачите: лірика Наталі Лівицької-Холодної, як і Франкове „Зів'яле листя", також наше національне багатство...

Пам'ятаємо й про улюблені стрілецькі пісні, які знову зазвучали на нашій землі в устах і серцях онуків і правнуків Січових Стрільців. „Ой у лузі червона калина" — славнозвісна пісня Степана Чарнецького, що стала справді народною піснею, яку співають як гимн нашої України-Червоної Калини. „А ми тую червону калину підіймемо. А ми нашу славну Україну розвеселимо!" Саме ця пісня й відкриває наш відновлений журнал „Літопис Червоної Калини".

Розпочинаючи випуск оновленого щомісячного часопису, будемо прагнути, щоб „Літопис..." став тим чарівним запашним євшан-зіллям, дух якого постійно нагадує, хто ми є і чиї ми діти; будемо прагнути, щоб журнал став світильником, який потрібен подорожньому на нашій нелегкій дорозі; і хочемо, щоб журнал став будівничим людських душ... Хочемо також, аби „Літопис Червоної Калини" був другом і порадником у кожній українській (і не тільки українській) хаті, у кожній родині.

Знаменним видається той факт, що перше число нашого часопису з'явилося якраз на свято св. Юрія. Образ святого Юрія-Змієборця — це світлий символ добра, боротьби й перемоги над злом. Св. Юрій, за народними віруваннями, відмикає ключем — перуном-громом підземні підвали й випускає на землю весну, нове життя, розковує з льоду води: „Святий Юрій по полю ходить, хліб-жито родить"... Тому й невипадково з'явився Юрій-Змієборець на обкладинці відновленого „Літопису Червоної Калини" (обкладинка та художнє оформлення часопису Мирона Яціва).

„Через терня — до зірок!" — це про український народ мудрість древніх. На чорному, сплетеному з терня українському небі засіяла зірка надії. Віримо, що очиститься від хмар наше небо, засяє своїми одвічними барвами українська земля — голубою — високого неба і сонця та золотою — хлібної ниви і людської душі. І розквітне наша Червона-Калина — наша Україна!

А ми нашу Червону Калину підіймемо...

Плекаймо усі разом нашу Червону Калину! Дорогі друзі! Наш журнал для всіх! Читайте відновлений „Літопис Червоної Калини"!

Купуйте, замовляйте його в українській книгарні „Червона Калина", що у Львові (вул. Миру, 23).

СВЯТИЙ о. МИКОЛАЙ

відвідає
Пластову Домівку в Ню Йорку
142 Second Avenue
в суботу, 21-го грудня 1991 р. о год. 2-ій по пол.
Небесна канцелярія буде відкрита від 11-ої год. ранку

Україна...

(Закінчення зі стор. 2)

волевиявленням цілого народу України;

3. Зокрема було важливо довести, що незалежність підтримують області із значною російською меншістю на сході України, а навіть Крим, область із більшістю російського населення. У висліді вибито арґумент навіть таких славо-імперіялістів, як О. Солженіцин;

4. Це найсильніший арґумент також перед самою Російською федерацію і рештками того, чим ще є Союз Ґорбачова. Йому тепер вже хіба залишилося погрожувати ілюзорними страхопудами внутрішньо-етнічних заворушень, новим путчем та „катаклізмом", як не стане союзної держави;

5. Врешті, проведений демократичний референдум стає сьогодні чи не найсильнішою нашою зброєю перед заходом, щоб затурбований (оправдано чи неоправдано) Захід запевнити, що нова незалежна держава є підсумком волі переважаючої більшости народу, в тому числі і неетнічних українців, що він проведений спокійно, цивілізовано і непофальшовано, і врешті, що самостійність України — це не химера групки націоналістів (до того ж, західньоукраїнських), але це неспірна воля цілого народу.

Коли Захід в цьому переконався і переконається, то він виконає і черговий акт для держави, що самовизначилася незалежною, а саме визнає її формально і остаточно. Тимто держава Україна буде прийнятою в міжнародне співтовариство не заднім і кривим входом (включенням до ООН через опортунізм Заходу), але найбільш автентичними актами міжнародної політики і права. Те і стається сьогодні.

Збирання...

(Закінчення зі стор. 2)

— Можна! Як спів солов'я,
Пахне акація з ночі до рана.
Чуєш? Співає: „Я все ще твоя!"

Вже зрубцювалася рана,
Залишився тільки щем.
Плаче, до шлюбу акація вбрана,
Тихим весняним дощем.
(Стор. 59)

М'яко і лагідно торкається поетеса струн людської душі. Це — в ліричній баляді „Бджола" — про трудівницю-бджілку, яка „життя снувала із соняшних хвилин" і якій, „заціпленій осіннім морозом, судилося вмерти на квітці". Доля бджілки уособлюється із людськими долями:

Отак вмирають співаки на сцені
Або дослідники при мікроскопі,
Що віддали таланти всі і чари
Й останні серця творчого удари,
Що полягли в бою, не здавши стягу,
Що з кораблем потонули у морі,
Що на тортурах здержали присягу,
Що душі їх були — пречисті зорі...
(Стор. 43)

А то з притаманним поетесі тонким відчуттям природи, вона дивує нас малюнком засніженої зими — настроєвим малюнком із полем, із землею, на якій живемо, працюємо, любимо:

Сіє зима сніжинки,
Зерном б'є по вікні.
А чи буде збирати обжинки?
Ні.
Сіє зима та й сіє,
Засіяла всі поля.
А збирати врожай не вміє.
Його забирає земля.
(Стор. 109)

Ганна Черінь — поетеса своєрідна, із своєю образною палітрою, із своїми роздумами, філософічністю, спостереженнями, творчим горінням. Це особливо позначається у її нових поетичних формах — у „Вінку" сонетів та в октагонів „Поетам". Складна поетична композиція — вінок сонетів об'єднує 14 сонетів і завершується 15-им маґістральним. Як у багатьох творах „Квітів добра і зла", у „Вінку" домінує поетичне осмислення нашої черствої жорстокої дійсности, а слово Україна — найзаповітніше слово! Зойком душі зринає відчай, що вже й серце „не владне над собою" — „чи втечу я від думок, що заполонюють у неволю?!"

Не я в неволі, — каже поетеса, — тільки Ти,
Мої знедолені брати,
Моя Відчизно, Ти мій світе!..
Хоч і дрижать хиткі мости,
Вітчизна тужиться рости,
Бо хоче жити і любити!
(Стор. 29).

„Вінок" сонетів характеризує до певної міри і творчу долю самої поетеси. Літературний набуток Ганни Черінь — понад двадцять виданих книжок: збірок поезій, оповідань, гуморесок, подорожніх нарисів, дитячих віршів, п'єс, пісень; серед цих творів — роман у віршах „Слова". Талановита поетеса і прозаїк з таким рясним поетичним дорібком давно заслуговує на широку монографію наших літературознавців. Тим-то не без іронічної посмішки, властивої Ганні Черінь в її творах, звучить її гірке слово:

Сплету сама собі вінок,
Бо не діждуся нагороди —
Хіба дістану вряди-годи
Лавровий у борщі листок...
(Стор. 27)

Не будемо пророкувати — діждеться чи не діждеться лаврового вінка, а спинити слово — „ніхто цього на світі не зумів!" На те вродилася вона поетом, щоб, за її висловом в „Октагоні", зверненім до поетів —

...Знати чари всемогутніх строф
І ніжне слово обернуть стилетом,
Щоб рятувати душі з катастроф,
Якщо не діє куля — бий багнетом,
Розколюючи нарости епох,
Щоб після бою мандрували ви
На сині трави й білі острови!
(Стор. 238)

АМЕРИКАНСЬКІ ДОСЛІДНИКИ Роберт Аллардайс і Джеймс Ґоллін опублікували широкий звіт про результати праці, яку вони вели практично з того моменту, коли 1-го вересня 1983 року совєтський винищувач збив південно-корейського літака „Боїнґ-747". Дослідники переконані, що корейський літак опинився у совєтському повітряному просторі — спочатку над Камчаткою, а потім над Сахаліном — „не через непорозуміння і не із-за несправности у комп'ютерній системі пільотування. Він опинився там тому, що так був запрограмований його полет". Аналіза величезних за обсягом інформацій дозволила їм прийти до висновку, що системи навіґації літака функціонували абсолютно нормально. Вони точно виконували ті команди, які були закладені в них перед тим, як „Боїнґ" вилетів з Анкораджу, Аляска. Свій звіт Дж. Ґоллін і Р. Аллардайс надіслали сенаторам Бредлі, Кеннеді, Левінові і Наннові, які виявляють особливе зацікавлення до того, що сталося 1-го вересня над Сахаліном. Є надія, що цей звіт підштовхне сенаторів почати спеціяльне конґресове розслідування.

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

УНС ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

Л. Кравчук...

(Закінчення зі стор. 1)

всі дії, пов'язані з економічними змінами, ціноутворенням тощо, мають бути координовані, щоб не було випадкових явищ, які б привели до кризи. Оскільки всі три незалежні держави все ще перебувають у спільному карбованцевому просторі, то не можна не рахуватися з цим. Президента Росії вдалося переконати, що він не може просто так звільнити ціни, бо це віді'ється і на інших державах. А оскільки друкуються гроші в Росії, то Росія має координувати і забезпечувати усі три держави готівкою, якщо будуть зростати ціни на основі лібералізації. Адже тоді в Україні також доведеться вдвічі збільшити платню, пенсії тощо. Згідно з попередніми розрахунками знадобиться 16 біл. карбованців тільки на січень наступного року, а далі ще більше.

„Це принципи того Співтовариства, — додав Л. Кравчук, — европейського, яке утворюється в 1992 році. То ми вже нині підійшли до цього у Мінську. Ми будували свої відносини на саме тих принципах".

В. Фокін продовжив, що купони багаторазового використання в Україні все ж будуть введені, бо треба захистити ринок. Кожна держава буде вирішувати свої проблеми самостійно але ті проблеми, які торкаються усіх будуть узгоджуватися. Але не буде ні „молодших" ні старших народів братів. Усі матимуть рівні права.

У понеділок, 9-го грудня, Президент Л. Кравчук поінформував членів Президії Верховної Ради України про результати переговорів між керівниками трьох держав — Білорусі, України і Росії. Пізніше Л. Кравчук відповідав на запитання вітчизняних і закордонних кореспондентів. Президент України спочатку зачитав текст заяви в імені трьох держав, де сказано:

„Ми, Республіка Білорусь, Російська федерація, Україна, як держави — засновники СССР, які підписали союзний договір 1922 року, що далі іменуються високими сторонами, що договорюються, констатуємо, що СССР як суб'єкт міжнародного права і геополітична реальність припиняє своє існування". На цей крок три держави пішли тому, сказано далі у тексті, що „переговори про підготовку нового союзного договору зайшли в глухий кут", а недалекоглядна політика центру призвела до глибокої економічної і політичної кризи.

З хвилини підписання цієї угоди на територіях держав, які її підписали, не допускається застосування законів СССР, а діяльність його органів влади припиняється. Три республіки проголосили недоторканість кордонів в межах Співдружности, ґарантували свободу пересування для громадян.

Саме в той час, коли в Біловезькій Пущі керівники трьох незалежних держав колишньої імперії підписували документ про розпуск СССР, президент СССР Міхаїл Ґорбачов давав інтерв'ю для української телевізії, намагаючись переконати народ України в тому, що вибір народу є помилковим. М. Ґорбачов пророкував міжнаціональні конфлікти, які, на його думку, обов'язково будуть в Україні. Сказав, що походженням він також пов'язаний з Україною і любить її, але вважає, що їй краще залишитися в Союзі Суверенних Государств.

Кореспонденти цікавилися думкою Президента Л. Кравчука про інтерв'ю М. Ґорбачова. Ось його відповідь: „Я зателефонував Ґорбачову і сказав: 'Ви вже протягом місяця підштовхуєте Україну до конфліктів, говорячи то про Харків, то про Крим, то про Донбас". Президент України засудив спроби центру спровокувати національні конфлікти в Україні. Він сказав також, що Україна не може прийняти пропозицію щодо федеративного чи напівконфедеративного союзу, вона виступає за повний суверенітет і незалежність. Цим і керувалися Росія, Білорусь та Україна при підписанні угоди про створення Співдружности Незалежних Держав. „Ми мали діяти швидко, бо мова іде про подолання кризи, а на цьому шляху лежала колода, ім'я якої — центр", — сказав Л. Кравчук і пояснив спішність дій тим, що на обговорення вже не залишилося часу. Вони підписали угоду в межах конституційних прав, а тепер Верховна Рада, вивчиши та внісши можливі зміни й уточнення, має ратифікувати угоду.

Населення України приголомшене таким швидким розвитком подій, дехто вважає, що це нова імперія, тільки центр її перенесено з Москви в Білорусь. Але всі визнали факт, що СССР більше не існує.

Журналістів насторожив той факт, що переговори відбулися не в Мінську, а у Віскулях, на розкішній дачі, в Біловезькій Пущі, куди колись приїзив на полювання Нікіта Хрущов. Однак нинішні керівники прибули туди не на полювання, а для секретних переговорів. Журналісти допущені не були, хоч переговори тривали два дні 7-го і 8-го грудня. Там чекали і на президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва, але той „затримався" у Москві для направи літака. На пресовій конференції в постійному представництві Казахстану в Москві Н. Назарбаєв заявив, що для нього є несподіванкою все, що сталося в Білорусі і що, на його думку, М. Ґорбачов ще не вичерпав своїх можливостей. Він потрібен.

Президент Вірменії Левон Тер-Петросян 9-го грудня вечором видав заяву з повною підтримкою СНД та створення надійної колективної системи безпеки і висловив готовість обговорити це з керівниками Вірменії, щоб приєднатися до Співдружности.

Президент СССР М. Ґорбачов пізно вечором 9-го грудня запропонував скликати надзвичайний з'їзд народних депутатів СССР. Та політичні коментатори висловлюють сумнів, чи збереться там необхідний кворум. Найбільші республіки відкличуть своїх депутатів, оскільки вони вже перейшли з союзу і створили СНД.

Парлямент України у вівторок 10-го грудня в другій половині дня почне обговорення угоди, підписаної керівниками трьох держав.

Рочестер в день виборів в Україні

Американці одномільйонової метрополії Рочестеру були досить докладно поінформовані про події на Україні, а ще більше — реакцією рочестерських українців щодо незалежности.

1-го грудня, в церкві УАПЦ св. Покрови, митрофорний протоєрей Федір Коваленко відправив святочний Молебень за Україну, після якого громада вийшла з хрестом і хоругвами на церковне подвір'я до новопоставлених щоглів. Там відбулося урочисте посвячення і піднесення на щоглі американського і українського прапорів під спів обох національних гимнів. Опісля церковний хор під керівництвом Галини Сохань-Ґридлі співав молитву „Боже великий єдиний, нам Україну храни", на тлі ялої Ліда Немержицька деклямувала переклад цієї молитви по англійському для присутніх американців. Закінчив цей церемоніял посвячення прапорів голова церковної ради Микола Станько короткою, але дуже змістовною та патріотичною промовою.

Цю надзвичайно духовно-патріотичну урочистість зфільмували три головні телевізійні станції, які пізніше кілька разів передавали цю урочистість, переплітаючи її з новинами про незалежність України та з інтерв'ю з українцями Рочестеру.

В понеділок, 2-го грудня, на першій сторінці газети „Демократ і Кронікал" появилася фотографія о. Ф. Коваленка і о. П. Цимбаліста з українським прапором та радісні і оптимістичні коментарі багатьох українців Рочестеру про будучність незалежної України. Реакція українців появилася також у вечірній газеті „Таймс-Юніон".

Валентина Макогон і Алекс Лой приготували прес-інформативні листки про Україну, які були вислані до всіх телевізійних станцій та газет.

В неділю, коли в чотирьох українських церквах відбулися Служби Божі, Юрій Ганушевський з поміччю Оксани Шевчин-Лонкевич та Богдана Домбчевського піднесли 26 українських національних прапорів, кожного зокрема. Вони символізували 26 областей України, які голосували за незалежність, на щоглі головної площі повітового уряду. Останній прапор піднесено і залишено на щоглі поряд з американським прапором.

Великий день перемоги, в боротьбі за незалежність України залишиться в пам'яті багатьох українців Рочестеру. Американці-сусіди, знайомі та приятелі ґратулювали та вітали українців з довгоочікуваною перемогою. „Мої мрії сповнилися, так само як сповнилися мрії 52 мільйонів моїх земляків", — сказав кореспондентові Алекс Лой, віцепрезидент Українських Підприємців та Професіоналістів Рочестеру.

На ратуші і на щоглах перед українськими церквами та установами Рочестеру і околиці та на окремих будинках американських українців маяли українські прапори.

Володимир Пилишенко

В Свободі ч. 232 з п'ятниці, 6-го грудня 1991 р. в подяці бл. п. д-р мед. ІРЕНИ ГРЕБЕНЯК на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля в датках по 100 дол. має бути д-р ТЕОДОРА і д-р ВАСИЛЬ ФЕДОРЦІВ, а не Теодор.

Ділимося сумною вісткою,
що дня 29-го листопада 1991 року відійшов у вічність
наш найдорожчий
БАТЬКО, ДІДО, ВУЙКО і СТРИЙКО

сл. п. мґр права

ЮЛІЯН БОДНАРУК

уроджений в Ілинцях, Україна 1-го жовтня 1901 року та був похований на цвинтарі в Торонто, Канада дня 2-го грудня 1991 р.

У великому смутку:

донька — ІВАНКА з мужем БОГДАНОМ і дітьми ЛІДОЮ і МАРКОМ
син — БОГДАН з дружиною ОЛЕЮ і дітьми ТЕТЯНОЮ і ЮРІЄМ
внучки — ЛІДА і ОКСАНА з родиною в Україні
сестрінки —
ЯРОСЛАВ і ЯРОСЛАВА КРИШТАЛОВИЧІ з родинами
ВОЛОДИМИР КРИШТАЛОВИЧ
ІГОР і ЛІДА КРИШТАЛОВИЧ з родинами
РОМАН і ІВАНКА БОДНАРУК з родинами
та ближча і дальша родина в Україні, Америці та Польщі

Український Спортовий Осередок „ТРИЗУБ" у Філядельфії

зі смутком повідомляє членів і громаду, що у п'ятницю, 6-го грудня 1991 р. відійшов на 83-му році життя у вічність

бл. п.

РОМАН САВЧАК

ДОВГОЛІТНІЙ ГОЛОВА І ЧЛЕН УПРАВИ

ПАНАХИДА — вівторок, 10-го грудня о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні М. Насевича, при Tabor Rd., у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН в середу, 11-го грудня 1991 р. о год. 9-ій рано в катедрі Непорочного Зачаття, а опісля на український цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па.

Доні Галині з родиною і синові Юркові з родиною складаємо найщиріші співчуття.

Провід УСО „ТРИЗУБ"
P.O. Box 346, Horcham, Pa. 19044

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями,
що в п'ятницю, 6-го грудня 1991 р. відійшов у вічність
наш найдорожчий БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

РОМАН САВЧАК

нар. 27-го лютого 1908 року у Львові
Довголітній спортовий і громадський діяч в Україні, Німеччині й Америці.

ПАРАСТАС — вівторок, 10-го грудня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 11-го грудня 1991 р. о год. 9-ій рано в катедрі при Franklin St., а опісля на український католицький цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па.

Залишив у смутку:

дочку — ГАЛИНУ КУТКО з чоловіком БОГДАНОМ
сина — ЮРІЯ з дружиною ПЕТРУСЕЮ
внуків — АДРІЯНА з дружиною АНЕЮ
ТАНЮ, ЛІДУ і МАРТУ
та ближчу і дальшу родину

Замість квітів, родина просить складати датки на Богослуження, УСТ „Тризуб" або Український Центр у Філядельфії, Па.

Ділимося сумною вісткою,
що в середу, 4-го грудня 1991 р. відійшла у вічність
наша дорога
ДРУЖИНА І МАМА

бл. п.

ЗОФІЯ ОЛІЙНИК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 7-го грудня 1991 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишила у смутку:

мужа — ОСИПА
сина — ЯРОСЛАВА

Окружний Комітет УНС у Чикаґо, Ілл.

зі сумом повідомляє, що 25-го листопада 1991 р. відійшов у вічність секретар 106-го Відділу УНС у Чикаґо

сл. п.

Григорій Дронь

нар. 29-го липня 1922 р. у Княгиничах.

ПОХОРОН відбувся 30-го листопада 1991 р. із собору свв. Володимира й Ольги на цвинтар св. о. Миколая.

У смутку залишились:

брат — ВОЛОДИМИР із родиною в Україні
дальша родина в Україні
численні приятелі в Чикаґо

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Окружного Комітету УНС у Чикаґо

З великим болем повідомляємо рідню і приятелів,
що в ранніх годинах, в суботу, 7-го грудня 1991 року, ненадійно відійшов від нас у вічність
наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

АНТОН ДЕРБІШ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Торонто, Канада у вівторок, 10-го грудня 1991 р.

Залишив у смутку:

дружину — ДАРІЮ
доньки —
ЛЮБУ ПАНЬКІВ з мужем РОМАНОМ
ЛІДУ
сина — РОМАНА з дружиною СТЕЛЕЮ
братів — МИХАЙЛА і МИРОНА з родинами в Україні
сестер в Україні —
СТАНИСЛАВУ, ОЛЕНКУ, НАТАЛКУ, ЮЗЮ, КАТРУСЮ, СЛАВКУ, МАРІЙКУ в Польщі
та ближчу і дальшу рідню

До Тебе Україно наша бездомная Мати,
Струна моя перша озветься,
І буде струна урочисто
І тихо лунати
І пісня від серця поллється!

(Л. Українка)

Успіхи...

(Закінчення зі стор. 1)

тановки „У світлі" з американськими та українськими акторами.

Тут включається у розповідь А. Стародуб і з темпераментом та захопленням говорить про великий вплив, який мали вистави „У світлі" на українське населення в Харкові. — Уявіть собі, — каже він, — харків'яни просто билися, щоб дістати квитки на виставу, я мусів ховатися, бо були б і мене побили, коли дізналися, що всі квитки на ці дві вистави випродані. Але найбільше не могли вони вийти з дива, що ось приїхали американці просто із ЗСА та виставляють експериментальне театральне дійство про українського мистця театру Л. Курбаса, цитують поезії Шевченка і П. Тичини і спільно грають на сцені із українськими акторами.

— А скільки ви мали акторів із ЗСА і з України? — питаємо В. Ткач.

— Ми мали п'ять американських молодих акторів та сім з України. Мусите знати, що ми провели однотижневу майстерню в Києві, однотижневу в Харкові та відтак у Львові. Щойно після цих трьох тижнів моєї праці приїхали актори із ЗСА і ми почали спільні проби та виступи, починаючи їх в Харкові. Із тих майстерень я вибрала відтак акторів з Молодіжного Театру ім. Л. Курбаса у Львові, Театру ім. Т. Шевченка у Києві та Театру „Березіль", а тепер Шевченка у Харкові. Ви не повірите як добре „зігралися" актори українські з американськими і розуміли себе якось не зважаючи на мовні бар'єри, і саме це було для публіки незвичайно цікаве.

— Треба було бачити цих молодих акторів, коли вони спілкувалися якось так щиро і без мовних комплексів — це було справді надзвичайне.

— А для мене доказом того, як ці актори справді сердечно зжилися, — розповідає В. Ткач, — був пропам'ятний день путчу у Києві 19-го серпня. Ми саме того дня мали велику пресконференцію і вістка про путч була для всіх несподіванкою. Я особливо тим хвилювалася, бо ж мала „під опікою" американських громадян. Я звернулася до нашого консула і він був готовий виставити негайно папери на поворот, але коли я запитала моїх американських співробітників чи бажають вертатися, вони усі заявили, що ніяк не хочуть залишати в таку критичну хвилину українських товаришів напризволяще і всі як один залишилися. На щастя все закінчилося добре, але чи постава молодих американських акторів не була найкращим доказом як може спільна праця з'єднати та викликати дружбу?

— Взагалі тих декілька американських акторів враз із режисеркою та її помічниками — це було щось надзвичайне, — продовжує А. Стародуб, — завдяки їм пробудилися свідомість в не одному харків'янинові, бо як чужинці виставляють дійство театрального українського генія Леся Курбаса, хочуть його повернути світові — чи це не захоплююче? Для нас це був величезний застрик у нашій досі невдячній театральній праці.

— А які ваші пляни на майбутнє? Хіба після такого спілкування ви не захочете його закинути?

— В ніякому випадку і ми тут тепер обговорюємо наступне спільне діло, а це міжнародний театральний фестиваль у Харкові десь в березні-квітні 1992 року, у 70-річчя заснування Театру „Березіль". Хочемо запросити театральні колективи з цілої України, а також з Прибалтики, Польщі, із ЗСА та інших країн, а навіть вже маємо запевнення приїзду японського танкового театру. Так як колись Л. Курбас хотів, щоб в Україні був інтернаціональний театр — так ми тепер в 1992 р. хочемо в ім'я його ідей перевести це в життя.

— Розуміється „Яра" буде брати в тому участь?

— Безумовно, — відповідає В. Ткач. Ми вже підготовляємо на половину січня прем'єру постановки німецької п'єси, що її ставив Л. Курбас, а це „Газ та інші вибухи", до якої ми включаємо також же і Чорнобиль, використовуючи відповідний вірш молодої української поетки Наталки Білоцерківець. Після того, як ми поставимо ту цікаву річ у театрі „Ля мама" я зроблю український варіянт для фестивалю у Харкові. Мусите знати, що коло ентузіястів „Яри" після поїздки в Україну збільшилося не лише акторами але помічниками, які були з нами. Це був керівник сценографії Доріян Юрчук, відповідальний за сценографію та світло Ватоку Уейно, а також фотографи, між ними, фільмовик Крістіян Мор, що накрутив 60 годин вистави „У світлі" на відео, щоб зробити з цього відповідний документальний фільм.

— Що ви уважаєте найосновнішим в цьому першому експерименті із відвідинами „Яри" в Україні?

— Може найкраще про це написали у журналі „Ратуш", що американці працюють для українського театру, а тим самим для української мети. Отож ми на ділі побачили, що наша культура є частиною культури світу, наш театр завдяки таким геніяльним одиницям як Л. Курбас може сміло виходити на міжнародну сцену у співпраці із іншомовними театральними групами, бо театральне мистецтво є без границь.

Наші гості з Харкова ще раз підкреслюють величезне культурне і політичне значення відвідин театру „Яра" і повні ентузіязму для спільного дальшого проєкту „фестивалю" відходять з нашої редакції.

Група акторів, що виступала в Україні в дійстві „У світлі" (зліва): Дж. Бауер, П. МекКейб, М. Садовська, М. Шкарабан, Е. Греппел, О. Богданович, Ш. Такер, Ш. Іден.

(фото: Василь Артюшенко)

Помер...

(Закінчення зі стор. 1)

Снігурович, голова Округи УНС і віцепрезидент УККА, та зложив співчуття З. Стельмах, похресниці покійного.

У вівторок, 3-го грудня, після Божественної Літургії і похоронних обрядів в церкві в Гатфорді, поховано покійного на парафіяльному цвинтарі в Гластонбері. Після похорону відбулася тризна в УНДомі в Гартфорді, на якій виступало ряд промовців. Від 27-го Відділу УНС прощав покійного Осип Гладун, секретар Відділу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ 1991 р.

Асторія, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. УНС о год. 5:30 по пол. в церковній залі при 37-09 31-ша авеню в Асторії. У порядку нарад передбачено; звітування управи, дискусія над звітами, вибір нової управи, запити і внески. Після ділової частини нарад — товариська гутірка при перекусці. Якщо на означену годину не з'явиться відповідна кількість членів, збори пічнуться півгодини пізніше, без огляду на кількість присутніх. На Збори управа запросила голову Окружної Управи. — В. Левенець, голова, М. Климишин, фінансовий секретар, С. Рудик, касир.

СОЛІСТ ВСЕСВІТНЬОГО відомого ансамблю Куін Фредді Меркурі у віці 45 років вмер в Кенсінгтоні, Англія, від АІДС.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukr... nian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641

Найкращим різдвяносвяточним подарунком для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ

з ріднею і приятелями

на СОЮЗІВЦІ!

Прибудьте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 24-25-го грудня 1991 р. або від 6-го до 7-го січня 1992 р.

Спеціяльна оплата — 68.00 дол. від особи, включає: традиційну Святу Вечерю.
На Різдво — снідання і святочний обід з індиком або стейком.
Включені всі податки і напивне.
Приймається резервації враз із депозитом по 25.00 дол. від особи.
Оплата за саму Святу Вечерю 17.50 дол. від особи тільки за замовленням.

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ є відкрита цілий рік

Маємо великий вибір цікавих подарунків під ялинку, як і на різні оказії.

УПРАВА СОЮЗІВКИ

ПАКУНКИ БЕЗ МИТА! В УКРАЇНУ

та інших республік

НАЙКРАЩЕ ВІДПРАВИТЬ

КОРАБЛЕМ АБО ЛІТАКОМ

компанія з 10-літнім досвідом діяльності

V.I.M. INTERNATIONAL EXPRESS

Тел.: (416) 537 - 3480

* вживаний та новий одяг*
* стандартні харчові пачки
* медицина, вітаміни
* нові авта Лада, Самара, Волга
* пересилка комерційних вантажів
* електронна апаратура на европейську систему*
* ґарантована пересилка долярів (3-4 тижні)

ДЛЯ ВАШОЇ ЗРУЧНОСТІ ПРАЦЮЮТЬ ФІЛІЇ V.I.M.:

Warren: Travel Time Inc. 32723 Mound Rd., MI Tel.: (313) 979-7700

Hamtramck: Polish Art Center 9539 Jos. Campau, MI Tel.: (313) 874-2242

Philadelphia: International Parcel Service 3154 Richmond St., Phil. Tel.: (215) 425-1234

South River: South River Travel Service 95 Main St. N.J. Tel.: (908) 254-1783

ПОШУКУЄМО АҐЕНТІВ ДЛЯ СУМІСНОЇ СПІВПРАЦІ. ВИСОКІ КОМІСІЙНІ!

Наша адреса: 215 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L6
Tel.: (416) 537-3480 Fax: (416) 537-6993

*Існують певні обмеження

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Каледж Пойнт СК — 2:1

В неділю, 17-го листопада, футболісти УСК Ню Йорк відбули зустріч за чемпіонат III дивізії Космополітальної Ліґи із значно слабшим клюбом, яким є Каледж Пойнт. І все таки протягом 75 хвилин суперники, здобувши голя в 5-ій хвилині, вели цим рахунком і були близькі до перемоги, коли врешті Юрій Ґреб вирівняв вислід — 1:1. У 86-ій хвилині цей же наш дефензивний футболіст зумів здобути перемогу своїй дружині, загнавши м'яч головою в сітку воріт Каледж Пойнту з кутової подачі.

На жаль, наступного тижня Юрій Ґреб, маючи родинні зобов'язання, вертає в Україну. Відсутність цього талановитого футболіста ослабить нашу дружину, позицію якого важко буде заповнити.

Після цієї перемоги УСК далі віддалився від своїх переслідувачів на першому місці, прямуючи до здобуття чемпіонату дивізії.

Склад УСК: Обрі, С. Коваленко, Ґреб, Валдівіно, Раміро, Макс, В. Коваленко, Плісак, Адольфо, Бані, Турко, Джон. Провідник і тренер Стефан Коваленко.

С.К.

СК СУМ „Крилаті" Йонкерс — Ню Рошел Спортінґ СК — 1:1

Продовжуються ігри за чемпіонат І дивізії „Істерн Дистрикт Сакер Ліґ", Н.Й. В неділю, 17-го листопада, дружина „Крилаті" зустріла сильного суперника, що в показнику табелі займає перше місце. Звітова зустріч проходила у швидкому темпі, в якій, особливо лідери, виявляли надзвичайну завзятість, що в окремих моментах перемінювалася у брутальність. В 20-ій хвилині суддя призначив вільний стріл, з якого Н. Беньо здобув для нашої дружини ведення 1:0. В 31-ій хвилині суперники вирівняли рахунок 1:1. До перерви, як і після відпочинку, обидві дружини продовжували завзяту гру, але жодній не вдалося здобути бажаного переможного голя.

Дружина „Крилаті" досі відбула 7 лігових змагань, з яких 2 виграла, 2 ремісувала і 3 програла, у висліді який займає в показнику табелі ігор дев'яте місце.

Склад „Крилатих": А. Глушко, П. Глушко, Т. Щур, С. Ковальчук, А. Мицюк, М. Скірка, Н. Беньо, З. Беньо, С. Марцишин, Л. Цюба і М. Глінка. Провідник дружини М. Коцур.

Т.Ш.

УСВТ „Ч. Січ" — „Шор Гарікейнс" СК — 3:6

В неділю, 17-го листопада, І-ша дружина „Ч. Січі" відбула останні змагання осінньої рунди за чемпіонат півпрофесійної дивізії Гарден Стейт Ліґи на виїзді на побережжі Атлянтику. На початку цих змагань „Січовики" мали ініціятиву, завдяки якій Павло Ілью здобув ведення 2:0. В дальшому ході гри господарі вирівняли гру вислід 2:2. Ще перед перервою Прайс підніс рахунок для „Ч. Січі" — 3:2, але суперники ще раз вирівняли 3:3. Нещасливо для „Ч. Січі" пройшла друга половина, коли вже на початку зазнав важкої контузії воротар Тарас Науменко і наша дружина, вичерпавши кількість замін, була змушена грати „вдесятку". Місце воротаря зайняв Павло Ілью. До кінця зустрічі господарі зуміли здобути ще три голі і цим самим високу перемогу.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Т. Науменко, В. Науменко, М. Варянка, І. Паливода, П. Паливода, Муніс, Прайс, Ілью, Василах, Торій, Барон, Фур. Провідник і тренер Михайло Паливода.

(от)

УСО „Тризуб" успішно закінчив першу половину футбольного сезону

Перша дружина „Тризуба" продовжувала виступати у вищій дивізії „Юнайтед Сакер Ліґ Пенсильвенії". Приготовляючися до нового сезону, „Тризуб" зустрівся з проблемою щодо організації своєї першої дружини. Останні два роки відчувався брак кваліфікованих футболістів взагалі, а українських зокрема. Два чільні футболісти „Тризуба" — Тарас Козак і Орест Гарматій — заявили, що закінчуватимуть свою активність завершенням ігор у збірній УСЦАК, що відбула турне в Україну. Обидва футболісти почали грати у складі „Тризуба" малими хлопцями і поза виступами у середніх школах та університетах протягом своєї довгої кар'єри (Т. Козак 19 років, в тому числі 7 років був капітаном, О. Гарматій 15 років) грали виключно у складі „Тризуба". За це належиться їм велике признання, бо хоча вони мали можливості грати в чужих клюбах, залишалися вірними своєму рідному Т-ву такі довгі роки.

Щоб піднести український дух в дружині та разом з тим вищий рівень, управа „Тризуба" рішила шукати і знайшла підсилення в Україні. Були різні можливості, але остаточно зосередилися на молодих футболістах, студентах Львівського інституту фізичної культури.

20-го вересня ц.р. спроваджено тренера Ярослава Дмитрасевича та чотирьох футболістів: Петра Борецького, Віктора Сидоренка, Олександра Грабара і Павла Поповича. Усі чотири студенти-футболісти мають по 20 років. Українська Філядельфія прийняла їх сердечно, а симпатики „Тризуба" з великими надіями щодо успіхів нашої дружини в її виступах. Ці надії вповні здійснилися, бо наша І-ша дружина на чолі з тренером Я. Дмитрасевичем, Юрієм Дорошенком і менаджером Михайлом Юрчаком закінчили першу половину сезону на другому місці.

Резервова дружина „Тризуба" серед 10-ти клюбів зайняла шосте місце. Тепер „Тризуб" розпочне серії ігор за аматорську і професійні чаші ЗСА. В половині грудня наші футболісти-гості повертаються до Львова і інституту, де їх чекають іспити. Якщо „Тризубові" вдасться придбати потрібні фінанси, то ці футболісти-студенти повернуться до нас разом з тренером наприкінці лютого 1992 року, щоб продовжити другу половину сезону.

У складі першої дружини „Тризуба" виступали: Д. Прончак, Б. Боєр, Ю. Тайґер, П. Борецький, І. Ґібсон, В. Сидоренко, А. Барт, А. Грабар, П. Попович, М. Ловлер, Л. Голубець, І. Роджерс, М. Келлі.

Футболісти з України у складі „Тризуба" (клячать, зліва): О. Грабар, В. Сидоренко; (стоять, зліва): П. Попович, Я. Дмитрасевич — тренер, П. Борецький.

Кінцевий показник табелі ігор „Мейджор дивізії" Юнайтед Сакер Ліґ Пенсильвенії (Перша половина сезону)

	Ігор	Точки	Ґолі
1. Джермен-Ганґеріянс	9	18:0	36:3
2. УСО „Тризуб"	9	15:3	33:16
3. Баєрн С.К.	9	14:4	30:14
4. Ерцґебірґе С.К.	9	13:5	27:13
5. Фінікс С.К.	9	8:10	21:14
6. Ленкастер С.К.	9	8:10	18:24
7. Коппа С.К.	9	6:12	14:33
8. Данубія С.К.	9	4:14	19:33
9. Гунґарія С.К.	9	4:14	21:36
10. Америка С.К.	9	0:18	7:34

Я.К.

ГОЛОВА СИРІЙСЬКОЇ делеґації на мирних переговорах у Вашинґтоні Мувафак Аллаф вимагав у З'єднаних Стейтів ґарантії того, що Ізраїль візьме участь в заплянованих зустрічах з арабами і палестинцями. „Ми хочемо дістати від американських організаторів зустрічі обнадійливу інформацію з цього приводу", — сказав М. Аллаф.

В ХАРКОВІ СТВОРЮЄТЬСЯ перша на Україні гімназія-інтернат для сліпих дітей. На конкурсній основі сюди будуть зараховуватися найбільш здібні учні. Від першої до сьомої кляси — це прогімназія, з восьмої до дванадцятої — гімназія. Вже від другої кляси діти почнуть вивчати англійську, німецьку мову і латину.

● SERVICE ●

Українська фірма „КАРПАТИ"

Займається: ремонтами і перебудовою домів і підвальних приміщень (basement). Plumbing, Bathrooms, Tiles, Electric, Carpentry, Painting, Welding, Roofing, Brick Pointing, Painting and Decorating. Fully insured.

Шукаю СЕКРЕТАРКИ, у віці від 25-30 років, зі знанням української і англійської мов.
Vasili Cholak, (718) 545-3611

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ ЗАСТРИКИ COLLAGEN ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК

JIM BARAL, M.D.

ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської дерматології

(212) 247-1700

210 Central Park South New York, N.Y. (bet. B'way & 7th Ave.)

Medicare приймається. Пацієнтів приймається тільки за домовленням.
Працюємо також в суботу.
Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДИ (касетки — платівки). ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

• ПРАЦЯ •

ПОШУКУЄМО **УКРАЇНСЬКУ ЖІНКУ** до опіки над двома дітьми і до домашньої праці.
Тел.: (616) 796-7322

● НА ПРОДАЖ ●

НОВИЙ ДІМ, 3 спальні, 2 лазнички, веранда, родинна кімната і більше, 5 хвилин до церкви і „Верховини", Ґлен Спей, Н. Й. Ціна $126,000.
Тел.: (201) 726-0626

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME 1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083 (908) 964-4222 (201) 375-5555

ПАМ'ЯТНИКИ з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбурґу, та інших

ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА

Cypress Hills Monuments

Власник — українець ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ, ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА К. М. КАРДОВИЧ

800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332

Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 - 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.